

narodnoobrambne dela so se letos podese-torile, val narodne zavesti zajema sleherni slovensko vasico in dramo k delu vsakega narodnega vzgojitelja. Tudi najbednejši slovenski otrok polaga na oltar domovine svoj mali prispevek. — Osrednji odbor v Ljubljani naproša, da posamezna šolska vodstva v kolikor še niso odposlala prispevkov — nakažejo nabrane zneske s ček. položnico: »Društvo Branibor« — osrednji odbor, Ljubljana, št. 14.081. — Šolska vodstva pa, ki

akcije še niso izvedla, naproša »Branibor«, da to napravijo sedaj po velikonočnih počitnicah.

Osebnostne zadeve

—i Za sreskega šolskega nadzornika v Murski Soboti je bil postavljen Antauer J. Evgen, učitelj iz Tišine istega sresa.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—I Profesor Radoje Knežević reaktiviran. Razni listi poročajo o reaktivaciji prof. Radoja Kneževića, častnega člana Jugoslovenskega učiteljskega združenja.

—I »Za narodov blagor« je naslov uvodnega članka v »Novi dobi« z dne 14. aprila, ki pravi med drugim tudi: Na podeželju pa je v istem času oral celino na narodnem, prosvetnem in gospodarskem področju naš slovenski učitelj, ki se je kljub nezadostni plači naravnost idealno in nesebično posvečal vzgoji naše mladine, pri tem pa našel še vedno dovolj časa izven šole za svoje gospodarsko in prosvetno delo. Tako je bil naš vaški učitelj dolga desetletja vzgojitelj mladine v šoli, izven šole pa je zbiral okrog sebe ukaželjne in jim nazorno kazal, kako je treba gojiti sadno drevje, vinsko trto, čebelarstvo in umno gospodarstvo sploh. — Prve drevnice, ki smo jih imeli Slovenci, so bile šolske drevnice, zato ima ravno naš podeželski učitelj glavno zaslugo za razvoj slovenskega sadjarstva, ki donasa dandanes mnogim krajem vsako leto milijone in daje desetstisočim naših kmečkih družin obstanek na slovenski grudi. Tako je dal naš učitelj našemu kmečkemu človeku poleg pismenosti tudi gospodarsko izobrazbo in položil temelje umnega kmetijstva. Z vzornim idealizmom in vzgledno vztrajnostjo je dajal učitelj narodu vse svoje duševne in telesne sile. Za svoje delo

je prejemal le malo posvetnih dobrot, po krivdi nasprotnikov pa dostikrat ni užival niti hvaležnosti nahujskanega in zapeljanega naroda.

—I »Kmetijski list« z dne 12. aprila ponatiskuje iz »Učiteljskega tovariša« od 6. aprila del uvodnika »Narodna zavest«.

—I »Učiteljski list« z dne 5. aprila prinaša poročilo o proslavi 70 letnice slovenske učiteljske organizacije v Ljubljani.

—I »O knjigah za učence in učenke ljudskih šol« je daljši članek v »Slovenskem narodu« z dne 18. aprila, v katerem razpravlja, kako bi tudi na pedagoškem polju lahko začelo živeti samobitno življenje.

—I Šolski radio na Poljskem. Delegati komisije za širjenje radia na Poljskem se obračajo v resoluciji na prosvetno ministrstvo, naj čimprej omogoči nabavo radijskih sprejemnikov šolam. Doslej ima na Poljskem radio aparate 6523 šol. (Radio Ljubljana, št. 16.)

Plašči,

kostumi,
obleke

za dame

PRI LUKIČ-U
Ljubljana, Stritarjeva 9

—Š Ukinitve § 263. u. z. je bila objavljena v fin. zakonu za l. 1939./40. in je stopila v veljavo dne 1. aprila t. l. Vsa izplačila poviškov na podlagi dosedanjih napredovanj se nakažejo počeni s 1. aprilom t. l., in sicer tako, da se odtegne aprilski povisek za pokojninski sklad in bo dejansko izplačan povisek s plačo za mesec maj.

—Š Vprašanje Z. Z.: Stanovanje, ki mi ga je odkazal krajevni šolski odbor, je vlačno in za prebivanje neuporabno. Zahteval bom komisijski pregled stanovanja. Odgovorite mi, prosim, kdo plača stroške komisiji — ali jaz ali krajevni šolski odbor.

Odgovor! Stroške plača tisti, ki povzroči pregled.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učiteljske samopomoči. V prvem četrtletju 1939. leta (januar, februar, marec) je umrlo 12 zadrudnikov — 476. do 487. smrtni primer. Ti so: Arselin Ana, Ljubljana; Stenovec Ivan, Domžale; Kogoj Peter, Gorica; Wudler Peter, Celje; Sevnik Franjo, Fara pri Kočevju; Varl Ludovik, Poljčane; Pelko Matija, Toplice; Korban Ivanka, Ljubljana; Celnar Ana, Ljubljana; Zotter Karolina, Gomilsko; Rosina Ana, Ormož; in Koderman Marija, Maribor. — Zadrudna uprava je izplačala njihovim dedičem 157.200 din posmrtnine.

Učiteljski pravnik

Nostrifikacija učiteljskih diplomskih in praktičnih izpitov

Finančni zakon za leto 1939./40. določa v 8. točki § 44., da se morejo postaviti za učitelje pripravnike kontraktualni učitelji in učitelji dnevničarji, ki so polagali zrelostni izpit v inozemstvu, in so si pridobili nostrifikacijo tega izpita.

Nostrifikacija zrelostnih in praktičnih izpitov se izvrši na podlagi položenega dopolnilnega izpita iz nacionalne skupine v naši državi.

V § 124., točka 51. fin. zakona 1939./40., je odrejen postopek za nostrifikacijo učiteljskih izpitov, in sicer na ta način, da izda minister prosvete na prošnjo prizadetega rešenja o nostrifikaciji izpita in v njem določi, iz katerih predmetov nacionalne skupine mora dotični položiti dopolnilni izpit.

Kdor še ni položil dopolnilnega izpita, naj takoj prosi za nostrifikacijo izpita, ker se vrše izpiti v juniju t. l. in se morajo kandidati prijaviti v izpraševalni komisiji do 10. oziroma 15. maja t. l., in to s priključitvijo rešenja min. prosvete o nostrifikaciji (dovoljenju za polaganje izpita).

Prošnjo za nostrifikacijo izpita je nasloviti na min. prosvete in jo vložiti po uradni poti (nujno) ter jo kolkovati z 10 in 20 din.

Kot priloge je priključiti prošnji: original in sodno overovljen prevod izpričevala, ter event. državljansko izkaznico oziroma krstni list (overovljen prepis).

mišljeni, ter nalašč za delovno pritegnitev vsega članstva v naša društvena zborovanja uvedeni točki ni sprejel nobene vloge. Stvil je predlog, da se izvoli za resumacijo podatkov iz anketnih pol o našem materialnem položaju pregledovalca, za katerega je bil izvoljen tovariš Andrejčič Ivan. Priporočal je glasili »Naš glas« in »Zaščito otrok in mladine« v naročitev. Apeliral je, da po možnosti vse članstvo sodeluje pri novi anketi o telesnem razvoju učencev ter o tej anketi spregovoril tudi podrobnosti. Apeliral je, da se danes ob 14. uri udeležimo gozdarstvske predavanja in sporočil, da je predavatelj g. inž. Miklavčiča zaprosil, naj poda sliko stanja, potreb in hib našega obmejnega, vedno bolj nazadujočega gozdarstva.

Sledila je volitev skupščinskih delegatov. Zaradi slabega stanja društvene blaginje ostanemo pri prejšnjem sklepu ter društvo zastopa pri obeh skupščinah le tov. predsednik ali njegov namestnik. Prostovoljno se je izjavil pripravljene kot delegat udeležiti se banovinske skupščine na svoje stroške tov. Horvat Božidar, kar je bilo soglasno odobreno.

Sprejeti sklepi:

1. Društvo odobrava resolucijo predsedniške zbora z dne 5. marca t. l., s katerim je ta zavzel načelno stališče k posameznim točkam resolucije Kmetijske zbornice, v kolikor ta poziva oblast k strogu izvajanju prepovedi bivanja učiteljskega izvenšolskega kraja, se sklicuje na zakonite dolžnosti učiteljskega izvenšolskega dela, govori o preustroju učiteljskega ter o umestni demokratizaciji nižjega, zlasti ljudskega šolstva. V interesu pedagoške višine zahtevamo, da pri se-

stavi podrobnih učnih načrtov ne odločajo nepedagoški činitelji in slične korporacije. Sekcija blagovoli Kmetijski zbornici predložiti te naše pomisleke in v interesu skupnega sodelovanja pri dvigu našega kmetijskega življa izraziti željo, da sekcija kot predstavnik slovenskega učiteljskega sodeluje pri vseh akcijah zbornice, v kolikor te streme po resničnem, breztenedenčnem pospeševanju našega kmetijstva in kmetstva na prosvetnem, gospodarskem, socialnem in obkulturnem področju.

2. Članstvo tuk. obmejnega učit. društva ugotavlja, da učiteljsko izvenšolsko delo zares, žal, nazaduje, toda prosi sekcijo, da na merodajnih mestih predloži razloge tega nazadovanja, t. j. naraščajoče težave, ki se temu učiteljsstvu stavijo pri vršitvi vprav tu ob meji tako potrebnega izvenšolskega dela, v katero se čutijo upravičene vtikati se često nepoklicanci, in množe se primeri, da izven šole poučujejo celo šolsko mladino nekvalificirani in šolskemu zakonu neodgovorni laiki. Zato naj se pri ocenjevanju učiteljskega izvenšolskega dela upoštevajo vse to delo ovirajoče prilike in je vsaj za obmejno ozemlje sestaviti in izdati nekaj regulativ izvenšolskega dela učiteljskega. V tem regulativu naj prevladuje moment narodne sloge in narodne obrambe! (O tej točki se predloži daljši odborov sklep sekciji.)

3. Prihodnje naše zborovanje bo dne 6. maja t. l.

4. V juniju bomo zborovali v Ptuj, kjer bomo v skupnem obmejnem učit. zborovanju sprosili 70-letnico ptujskega učiteljskega društva.

Mladinska mafica

—mm V velikonočni prilogi Moravskega Večernika je izšla K. Širokova mladinska črtica »Trinajst obsojenih«, ki je bila objavljena svoj čas v »Našem rodu«. Črtico je prevedel češki pesnik in znani prevajalec iz slovensčine O. F. Babler.

—mm Letos izidejo v rednih publikacijah sledeče knjige: 1. Fran Roš: Dija, z barvnimi ilustracijami, ki jih je izdelala Ksenija Prunkova. 2. Tone Seliskar: Janko in Metka. Knjigo je bogato ilustriral Drago Vidmar. 3. Vlado Klemenčič: Iz starih in novih časov, z ilustracijami Hinka Smrekarja.

Učiteljska tiskarna

—t Z lepo knjigo napravite sebi in drugim prijetno življenje. Knjigarna Učiteljske tiskarne vam priporoča sledeče knjige, ki jih lahko plačate v mesečnih obrokih.

a) Za odrasle:

Dr. Fr. Mesenel: Janez in Jurij Šubic; v polusnje vez. knjiga din 200.—.

Anton Podbevšek: Ivan Grohar; v polusnje vez. knjiga din 200.—.

L. M. Škerjanc: Emil Adamič; v polusnje vezana knjiga din 125.—.

Gustav Renker: Pet mož gradi pot, v platno vezana knjiga;

dr. Klement Jug: Zbrani planinski spisi, v platno vezana knjiga;

Eugene Rambert: Svizec z ovratnico, v platno vezana knjiga;

Eugene Rambert: V borbi z goro, v platno vezana knjiga.

Vse 4 knjige za din 240.—. Posamezna knjiga din 80.—.

Dr. Julius Kugy: Iz mojega življenja v gorah, v platno vezana knjiga;

Boris Režek: Svet med Grintovci, v platno vezana knjiga;

dr. Janez Mencinger: Moja hoja na Triglav, v platno vezana knjiga;

Waldemar Schmidtman: Stari gams, v platno vezana knjiga.

Vse 4 knjige za din 240.—. Posamezna knjiga din 80.—.

Luka Lavtar: Posebno ukoslovje računskega pouka v narodni šoli, vezano din 48.—.

Zaletel: Zgodovina telesne vzgoje in Sokolstvo, din 30.—. broš., vez. din 40.—.

Dr. Fr. Derganc: Svetozor, broširan din 80.—, vezan din 90.—.

Kot izredni publikaciji pa izideta ob koncu šolskega leta še: Marta in Radovan Klopčič: Dedek Miha. Slikanica v 4 barvnem tisku z besedilom, ki ga je priredila Anica Černež, in kot ponatis iz »Našega roda« Vilma Kunsta »Za tri dinarje elektrike«. Snov bo v knjigi popravljena in dopolnjena.

—mm Poučno delo Vilma Kunsta: »Za tri dinarje elektrike«, ki je vzbudilo pri naši mladini toliko zanimanja, se prevaja že tudi v hrvaščino. Oglasili pa so se tudi interesanti za srbski in bolgarski prevod. Najbrž izide delo v kratkem času kar v treh prevodih.

Dr. Fr. Derganc: Borba zapada in vzhoda, cena din 6.—.

Andrej Rape: Tisoč in ena noč, 3 zvezki, broš. po din 10.—, vez. po din 15.—.

Janko Zirovnik: Narodne pesmi z napevi, 1. zvezek, karton din 50.—, vezan din 56.—, 2. zvezek, karton din 40.—, vezan din 46.—.

b) Za mladino:

Josip Ribičič: Pisane lutke, cena 60 din.

Josip Ribičič: Tinkin zajček, cena 35 din.

Manica Kamanova: Stric s košem, cena 18 dinarjev.

Manica Komanova: Teta s cekarjem, cena 12 dinarjev.

Engelbert Gangl: Moja pot, 10 knjig, pol platno din 200.—, celo platno din 250.—, pol usnje din 320.—.

Pavčič: Mladina poje. Za male pianiste, 20 dinarjev.

Karel Pahor: Sto narodnih napevov za gosli, 5 zvezkov po 12 dinarjev.

Janko Zirovnik: Narodne pesmi za mladino, I., II. in III. stopnja din 3.—.

Ne odlašajte z naročili, da se ne boste dolgočasil ob počitnicah.

Šolski radio

—r XXVI. Torek, 25. aprila: Pomen treznostnega tedna za mladino; g. Vojko Jagodič. II.—III.

—r Petek, 28. aprila: Razgovor otrok. »Kdo je naš največji sovražnik. Bežigradska poskusna šola, vodi g. Miroslav Zor. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 23. aprila, predaval g. inž. Matija Absec: Več lucerne.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LITIJA javlja, da odpade prihodnje zborovanje na višensko stran. Na zasavski strani smo zborovali že 17. decembra 1938. Tov. odborniki z dolenske strani so že bili pismeno zaproseni za določitev kraja in dnevnega reda zborovanja, ki bi naj bilo 20. maja t. l.

Predsedstvo.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUTOMER bo zborovalo 6. maja t. l. pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Začetek ob 11. uri. Dnevni red običajen. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG bo zborovalo dne 22. aprila ob pol 10. uri v Mariboru, Narodni dom. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisi. 3. »Sodobna šola v bistvu in načinu«, predavata tov. Drekonja Ciril in Vranc Ernest. — Pred zborovanjem bo ob 8. uri v istih prostorih seja upravnega in nadzorne odbora.

Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LENDAVA bo zborovalo šele 6. maja 1939. ob 9. uri v Dobrovniku, ker radi velikonočnih

počitnic ni bilo mogoče zborovati ob dogovorjenem datumu. Dnevni red bo sledeč: 1. Poročila odbornikov. 2. Dopisi in predlogi. 3. Predavanje tov. Antauerja o računskem pouku (nadaljevanje). 4. Slučajnosti. Vabi odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE bo imelo zborovanje dne 22. aprila 1939. v Kozjem ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Poročilo predsednika. 3. Predavanje: Mirko Koželj: Spoznavanje šolskega okoliša. 4. Lovše: Učiteljski dom v Mariboru. 5. Predlogi in slučajnosti. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH bo imelo redno zborovanje dne 6. maja ob 10. uri v Zetalah. Na sporedu je nadaljevanje predavanj sreskega kmetijskega referenta g. Bračka o gospodarskih problemih našega sresa, referat g. sreskega šolskega nadzornika Albina Šprajca o psihologiji slovenskega učiteljskega ter volitve delegacije za skupščine. Za prevoz od Rogateca do Zetala z avtobusom je preskrbljeno in se naj nihče ne straši prevelikih stroškov. V lepem vremenu napravimo po obedu izlet na bližnje vzorno posestvo v Podlehniku, kjer se nudi tudi prelep razgled po celih Halozah. Učiteljsko iz Zetala je kljub oddaljenosti z-

Končno je sledilo nad eno uro trajajoče zanimivo predavanje tov. Kontlerja Julija o prvem čitalno-pisalnem pouku. S svojimi izjavami je predavatelj »razorožil« tiste, ki so pričakovali rešitev vprašanja: velika tiskarnica ali mala pisarnica? V prikazanju možganskih funkcij pri čitalno-pisalnem aktu imajo po raznih naziranjih navedenih funkcij lahko oboji prav. Predavatelj, prista in borec za fonomimiko, katero nam je istotako razložil, je bil ob sklepu deležen vsestranskega odobravanja. Tov. Vranc je opozoril na enopoznost pri veliki tiskarnici.

Popoldne je zanimivo o gozdarstvu predaval ob skiptikonu g. inž. Miklavčič, žal ob premali udeležbi članstva.

Vauda Mirko, preds. Rečnik Ivanka, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH je zborovalo dne 11. marca v Št. Vidu pri Grobelnem. Navzočih 46 članov, odsotnih 32, odsotnost je opravičilo 6. Po pozdravih, čestitkah in spominskih besedah pok. tov. Tomažiču je predsednik podal poročilo o vseh aktualnih vprašanjih naše organizacije in našega stanu.

Sreski kmetijski referent g. Bračko je nadaljeval ciklus svojih predavanj o problemih gospodarskega napredka našega sresa. Tokrat je obširno obravnaval vprašanje obnove vinogradov ter pravi učiteljsko, naj bo s svojimi nasveti kmetu v pomoč, da se ne bodo zopet vršile iste napake, ki so povzročile, da pri dosedanjih nasadih vinogradništvo v našem srezu ni dalo onih uspehov, ki so po klimatičnih prilikah našega sresa mogoči. Podal je nato temeljne smernice za obnovo vinogradov glede rigolanja, izbire ameriških podlag in gle-

menitih sort v posameznih predelih sresa in naposled govoril o prednosti suhega cepljenja pred zelenim. Njegova predavanja se bodo nadaljevala.

Na povabilo predsednika se je zborovanja udeležil tov. Pogačnik iz Celja, ki je podal zanimivo poročilo o delovanju in name-nih naših posameznih gospodarskih ustanov, osobito o smotrenem delu Učiteljske tiskarne, ki pa je učiteljsstvu vse premalo znano in ne najde zato med njim pravega odmeva. Njegova prepričevalna izvajanja za pristop kot zadrudniki so imela takoj lep uspeh, želeli je le, da bi se pomnožilo število stalnih odjemalcev.

Prihodnje zborovanje bo v Zetalah. Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

—t V Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite vse pisarniške potrebščine za šolo in dom; knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance; merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo; papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. — V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela od najnavadnejšega pa vse do najbolj finega večbarvnega tiska. — V knjigovoznici se vežejo knjige, brošure in izdelujejo najfinejša in tudi preprosta knjigoveška dela.